

3581-AB Seat No. _____
Second Year B. A. (External) Examination

April/May - 2003

Philosophy : Paper - VII
(Second Subsidiary)
(1-Philosophy of Education)
(2-Inductive Logic)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

1-Philosophy of Education

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ કેળવણી એટલે શું ? તેનો તત્ત્વજ્ઞાન સાથેનો સંબંધ ચર્ચો.

અથવા

૧ કેળવણીને લગતી આદર્શવાદી તત્ત્વમીમાંસાની સમીક્ષાત્મક તપાસ કરો.

૨ પ્રકૃતિવાદી કેળવણીની મૂળભૂત માન્યતાઓની ચર્ચા કરો.

અથવા

૨ કેળવણીક્ષેત્રે વાસ્તવવાદના તાત્ત્વિક ફલિતાર્થો ચર્ચો.

૩ ડ્યૂઈના મતાનુસાર વ્યવહારવાદી કેળવણીના સિદ્ધાંતો ચર્ચો.

અથવા

૩ ધાર્મિક અને નૈતિક કેળવણીના મહત્ત્વનું મૂલ્યાંકન કરો.

૪ કેળવણીના સામાજિક અને વૈયક્તિક હેતુઓ જણાવો.

અથવા

૪ શિસ્ત અને સ્વાતંત્ર્યની સમસ્યા સવિસ્તાર ચર્ચો.

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર નોંધ લખો :
- (૧) અભ્યાસક્રમનું સ્વરૂપ અને વિભાવના
 - (૨) યોજના પદ્ધતિ
 - (૩) લોકશાહીમાં શિક્ષણ
 - (૪) શિક્ષકનું મહત્ત્વ.

ENGLISH VERSION

1-Philosophy of Education

Instructions : All questions carry **equal** marks.

- 1 What is education ? Discuss it's relation with philosophy.

OR

- 1 Critically examine Idealistic Philosophy regarding to education.

- 2 Discuss basic beliefs of Naturalistic Education.

OR

- 2 Discuss philosophical implications of realism in education.

- 3 Discuss principals of Pragmatic Education according to Dewey.

OR

- 3 Evaluate importance of Religious and Moral education.

- 4 State social and individual aims of education.

OR

- 4 Discuss the problem Discipline and freedom in details.

- 5 Write notes on any **two** of the following :

- (1) Nature and concept of curriculum
- (2) Project method
- (3) Education in democracy
- (4) The importance of Teacher.

2 - Inductive Logic (વ્યાપ્તિલક્ષી તર્કશાસ્ત્ર)

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ ભાષાના ત્રિવિધ મૂળભૂત કાર્યો ઉદાહરણસહિત સમજાવો.

અથવા

- ૧ નીચેના તર્કદોષો કારણો આપી ઓળખાવો : (ગમે તે ચાર)
- (૧) ઈશ્વર છે, કારણ કે વેદમાં તેમ કહ્યું છે અને વેદ ઈશ્વરરચિત છે.
 - (૨) કાચ પારદર્શક છે, કારણ કે તેની આરપાર જોઈ શકાય છે.
 - (૩) તમે પાડોશી સાથે ઝઘડો કરવાનું ક્યારથી બંધ કર્યું ?
 - (૪) જો તમે ગૃહકાર્ય નહીં કરો, તો તમને આજનું ખાવાનું નહીં મળે.
 - (૫) ઈસુખ્રિસ્તે કહ્યું છે કે, “તારા પાડોશીને પ્રેમ કર.”
 - (૬) આત્મા શરીર છોડ્યા બાદ પણ ટકે છે, એમ પુરવાર થતું નથી તેથી આત્મા અસ્તિત્વ ધરાવતો નથી.

૨ લક્ષણના કોઈપણ બે પ્રકારની સદષ્ટાંત સમજૂતી આપો.

અથવા

- ૨ પદના વસ્તુનિર્દેશ અને ગુણનિર્દેશ વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
- ૩ વૈજ્ઞાનિક વ્યાપ્તિનું સદષ્ટાંત લક્ષણ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.

અથવા

- ૩ સાદૃશ્યતર્કની વ્યાખ્યા આપી તેનું સ્વરૂપ સદષ્ટાંત વર્ણવો.
- ૪ મિલની અન્વય રીતિ અથા અવશેષ રીતિ સદષ્ટાંત સમજાવો.

અથવા

૪ વૈજ્ઞાનિક દષ્ટિએ કારણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, અનિવાર્ય શરત અને પર્યાપ્ત શરતની સમજૂતી આપો.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર નોંધ લખો :

- (૧) વૈજ્ઞાનિક સ્પષ્ટીકરણ
- (૨) લક્ષણના હેતુઓ
- (૩) પ્રકૃતિની એકરૂપતાનો સિદ્ધાંત
- (૪) યથાર્થ ઉપસ્થાપનનાની શરતો.

ENGLISH VERSION

2 - Inductive Logic

Instructions : All questions carry **equal** marks.

1 Explain with illustrations, three basic functions of language.

OR

1 Identify giving reasons following logical fallacies : (any **four**)

- (1) God exists, because it has been said in Vedas and Vedas are created by God.
- (2) Glass is transparent because we can look through it.
- (3) When have you stopped quarrelling with your neighbours?
- (4) If you don't do homework, then you will not get your meal today.
- (5) *Jesus Christ* has told that, "Love thy neighbour".
- (6) It has been not proved that after the death of the body soul survives, therefore soul does not exist.

2 Explain with illustrations any **two** kinds of definitions.

OR

2 Clarify the relation between Denotation and Connotation of the term.

3 Describe with illustration Scientific Induction and describe its characteristics.

OR

3 Define and explain with illustrations the nature of Analogy.

4 Explain with illustration, Mill's method of Agreement *OR* Method of Residues.

OR

4 Clarify the meaning of cause from the stand-point of Science and explain necessary and sufficient conditions.

5 Write notes on any **two** of the following :

- (1) Scientific explanation
- (2) The purposes of definition
- (3) The doctrine of the uniformity of nature
- (4) The conditions of a good Hypothesis.